

การปฏิบัติตนทางจริยธรรมตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
กรุงเทพมหานคร

นางสาวรุ่งนภา จอนเจดสิน

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาตรี สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-634-858-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**SELF MORAL PRACTICES AS PERCEIVED BY UPPER SECONDARY SCHOOL
STUDENTS, BANGKOK METROPOLIS**

Miss Roongnapa Chonchirdsin

สถาบันวิทยบริการ

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements,
for the Degree of Master of Education**

Department of Secondary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974-634-858-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การปฏิบัติตนทางจริยธรรมตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนปลาย กรุงเทพมหานคร
โดย นางสาวรุ่งนภา จอนเจดสิน
ภาควิชา มัธยมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วลัย พานิช

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้แนบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

-----คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ จงสุวรรณ)

คณะกรรมการการสอบวิทยานิพนธ์

-----ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. วิภาวดี วิทยาอุทกกุล)

-----อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วลัย พานิช)

-----กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ก่องแก้ว เจริญอักษร)

-----กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อมรา รอดคารา)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

รุ่งนภา จอนเจดลิน : การปฏิบัติตนทางจริยธรรมตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร (SELF MORAL PRACTICES AS PERCEIVED BY UPPER SECONDARY SCHOOL STUDENTS, BANGKOK METROPOLIS)
อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.วลัย พานิช, 118 หน้า. ISBN 974-634-858-2

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติตนทางจริยธรรมตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวนตามประสบการณ์ที่เข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมการปฏิบัติตนทางจริยธรรม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามการปฏิบัติตนทางจริยธรรม และส่งไปยังตัวอย่างประชากร นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 571 คน ที่เลือกโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นหลายชั้นคอน จากโรงเรียนรัฐบาล 8 แห่ง ในกรุงเทพมหานคร ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์โดยหาค่ามัธยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อค้นพบคือ

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีการปฏิบัติตนทางจริยธรรมในระดับมาก 4 ด้าน คือ ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความกตัญญูกตเวที ความกล้า ความสุภาพอ่อนน้อม มีการปฏิบัติตนทางจริยธรรมในระดับพอใช้ 3 ด้าน คือ ความซื่อสัตย์ การมีวินัย การตรงต่อเวลา

2. นักเรียนที่มีประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมมากและนักเรียนที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมไม่มาก มีการปฏิบัติตนทางจริยธรรมในระดับมาก 3 ด้านเหมือนกัน คือ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความกตัญญูกตเวที ความกล้า มีการปฏิบัติตนทางจริยธรรมในระดับพอใช้ในด้าน การมีวินัย การตรงต่อเวลา ยกเว้นด้านความซื่อสัตย์ และความสุภาพอ่อนน้อม นักเรียนที่มีประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมมาก มีการปฏิบัติตนทางจริยธรรมในระดับมาก แต่นักเรียนที่มีประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมไม่มาก มีการปฏิบัติตนทางจริยธรรมในระดับพอใช้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชามัธยมศึกษา.....
สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา.....
ปีการศึกษา 2539.....

ลายมือชื่อนิสิต รุ่งนภา จอนเจดลิน.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา [ลายมือ].....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม -.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร. วลัย พานิช อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านให้คำแนะนำ ช่วยเหลือและตรวจแก้ไข
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มาด้วยดีตลอด

ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อันประกอบด้วยรองศาสตราจารย์
ถาวรวิทย์ วิทยาจากมลกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ก่องแก้ว เจริญอักษร ผู้ช่วยศาสตราจารย์
อมรา รอดคารา และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาให้ข้อคิดเห็นแนะนำ ตรวจแก้ไขในวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และเนื่องจากทุนการวิจัยครั้งนี้บางส่วนได้รับมาจากทุนอุดหนุนการ
วิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ-คุณแม่ และคุณอาทุกท่าน ที่ช่วยเหลือและ
ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

รุ่งนภา จอนเจดสิน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1. บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2. วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ความหมายของจริยธรรม.....	9
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องทางจริยธรรม.....	11
เนื้อหาของจริยธรรม 7 ด้าน.....	13
การศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรม.....	30
ความหมายของกิจกรรม.....	34
วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม.....	35
ประโยชน์ของกิจกรรม.....	35
กิจกรรมทางจริยธรรมใน โรงเรียนมัธยมศึกษา.....	37
งานวิจัยในประเทศ.....	41
งานวิจัยต่างประเทศ.....	45
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	47
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	79
รายการอ้างอิง.....	86

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	95
ภาคผนวก ข รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	96
ภาคผนวก ค พฤติกรรมย่อยของจริยธรรมทั้ง 7 ด้าน.....	97
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	101
ประวัติผู้เขียน.....	118

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	53
2. ประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรม.....	54
3. คำสัมภาษณ์เชิงคุณภาพและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติตนทางจริยธรรมในค่านิยมเอื้อเพื่อแม่.....	55
4. คำสัมภาษณ์เชิงคุณภาพและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติตนทางจริยธรรมในค่านิยมซื่อสัตย์.....	56
5. คำสัมภาษณ์เชิงคุณภาพและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติตนทางจริยธรรมในค่านิยมกตัญญูกตเวที.....	57
6. คำสัมภาษณ์เชิงคุณภาพและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติตนทางจริยธรรมในค่านิยมกล้า.....	58
7. คำสัมภาษณ์เชิงคุณภาพและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติตนทางจริยธรรมในค่านิยมวินัย.....	59
8. คำสัมภาษณ์เชิงคุณภาพและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติตนทางจริยธรรมในค่านิยมตรงต่อเวลา.....	60
9. คำสัมภาษณ์เชิงคุณภาพและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติตนทางจริยธรรมในค่านิยมสุภาพอ่อนน้อม.....	61
10. คำสัมภาษณ์เชิงคุณภาพและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติตนทางจริยธรรมทั้ง 7 ค่านิยม.....	62
11. คำสัมภาษณ์เชิงคุณภาพและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติตนทางจริยธรรมในค่านิยมเอื้อเพื่อแม่ โดยจำแนกตามประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมการปฏิบัติตนทางจริยธรรม.....	63
12. คำสัมภาษณ์เชิงคุณภาพและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติตนทางจริยธรรมในค่านิยมซื่อสัตย์สุจริต โดยจำแนกตามประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรม.....	65
13. คำสัมภาษณ์เชิงคุณภาพและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติตนทางจริยธรรมในค่านิยมกตัญญูกตเวที โดยจำแนกตามประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรม.....	67

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
14. คำมีขณิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติตนทาง จริยธรรมในค่านิยมกล้า โดยจำแนกตามประเภทการเข้าร่วม กิจกรรม.....	69
15. คำมีขณิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติตนทาง จริยธรรมในค่านิยมวินัย โดยจำแนกตามประเภทการเข้าร่วม กิจกรรม.....	71
16. คำมีขณิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติตนทาง จริยธรรมในค่านิยมตรงต่อเวลา โดยจำแนกตามประเภทการเข้าร่วม กิจกรรม.....	73
17. คำมีขณิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติตนทาง จริยธรรมในค่านิยมสุภาพอ่อนน้อม โดยจำแนกตามประเภทการเข้าร่วม กิจกรรม.....	75
18. คำมีขณิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติตนทาง จริยธรรมทั้ง 7 ค่านิยม โดยจำแนกตามประเภทการเข้าร่วม กิจกรรม.....	77